

În lucrare și-au găsit loc și o serie de expresii frazeologice mai uzitate. Astfel, prin cuprinderea proporțională a unui vocabular din domenii cât mai variate, *Dicționarul* satisface cerința celor care îl consultă pentru a găsi cuvintele potrivite nu numai în vederea purtării unei discuții pe diferite teme, ci și pentru înțelegerea textelor cu un conținut lexical mai bogat¹.

Valoarea lucrării pe care o recenzăm nu rezidă însă numai în judicioasa alcătuire a listei de cuvinte. Minuțios este elaborată și partea rusească a *Dicționarului*, care oferă cititorului echivalente corespunzătoare pentru cuvintele românești. Subliniem analiza diferențiată a valorilor semantice ale cuvintelor românești în fixarea echivalentelor rusești. Astfel, de pildă, la articolul *soacră* autorul face o utilă diferențiere semantică, dând echivalentele 1. (soacră mică) *мѣща* 2. (soacră mare) *свекровь*. Explicațiile date în paranteze îl vor ajuta pe vorbitorul de limba română să găsească ușor echivalentul corect într-o situație în care în limba rusă există pentru un cuvânt românesc mai multe echivalente între care nu se poate pune semnul de egalitate. Amintim, în aceeași ordine de idei, articole ca *dobori*, care apare în *Dicționar* cu următoarele sensuri date în paranteze; (a răsturna), (a dărîma), (a da jos), (a copleși); *idiom* (limbă), (dialect), (grai) și multe altele.

În diferențierea sensurilor cuvintelor românești un rol de seamă îl joacă gama de sinonime, la care autorul face apel destul de des. De pildă, la cuvîntul *dor* găsim: (nostalgie) *тоска*; (dorință) *желание*; (iubire) *любовь*.

Fiind o lucrare de tip mediu, *Dicționarul* nu și-a propus, în general, o delimitare strictă a raportului polisemie-omonimie. Notarea cu cifre romane și arabe a diferitelor sensuri are mai degrabă un scop practic, de facilitare în consultare și folosire. Să luăm, spre exemplu, articolul *limbă*: 1. *язык*; se dau aici îmbinări ilustrative cum ar fi: ~ *literară* *литературный язык*; ~ *maternă* *родной язык* etc.; 2. (la ceasornic) *стрелка*; 3. (încălțător) *рожок*; 4. (la pantofi) *язычок*; 5. (la cuțit) *лезвие*; 6. *полоса*, explicat prin îmbinarea ~ *de pămînt* *полоса земли*. Se observă că aici, pentru delimitarea sensurilor net diferențiate, se folosește numerotarea cu cifre arabe. Acolo unde sensurile sînt mai apropiate, se renunță la numerotarea cu cifre arabe și se dau, unde este cazul, explicații în paranteză, așa cum am văzut mai sus, la cuvîntul-titlu *soacră*. Alături, posibilitățile diferite în întrebuințare a cuvintelor sînt relevate prin îmbinări ilustrative, fără a se mai numerota și fără a se mai nota sensurile. Desigur, este vorba, în primul rînd de cuvinte care participă la formarea unui termen de specialitate. De exemplu, la cuvîntul-titlu *industrie*, după ce se traduce prin *промышленность*, *индустрия*, se dau îmbinări ilustrative ca: ~ *greă* *тяжёлая промышленность*, ~ *ușoară* *лёгкая промышленность* etc.

Fixarea ominimelor se face cînd două sensuri nu pot figura în cadrul aceluiași articol, între ele neexistînd nici un fel de legătură. Este cazul cuvintelor-titlu *ionic*¹ (arhitectură) și *ionic*² (fizică), *mare*¹ (de ex., *literă* ~ și

¹ Un test efectuat de noi pe baza unui exercițiu de traducere din română în rusă cuprins în manualul *«Русский язык»*, vol. II, elaborat de un colectiv coordonat de conf. dr. E. Fodor, Buc., Ed. did. și ped., 1969, p. 33, relevă că toate cuvintele (cu excepția numelor proprii) figurează și în *Dicționar*. Sintagmele în cadrul și ansamblu de cîntece și dansuri din textul exercițiului, apar ca atare la articolele *cadru* și *ansamblu* din *Dicționar*, cu traduceri respective.